

Závěrečná zpráva poroty 6. ročníku České ceny za architekturu

Do soutěže Česká cena za architekturu 2021, kterou pořádá Česká komora architektů, se přihlásilo úctyhodných 170 staveb. Pohybovaly se od návrhů sportovních center, univerzitních budov až po krajinářskou architekturu, instalace výstav a rozhledny. Předložená díla představovala jedinečnou kolekci vynikající architektury vycházející z výrazné stavební tradice a kultury České republiky.

Porotu tvořilo sedm mezinárodně uznávaných odborníků z praxe a akademické obce z Evropy, Blízkého východu a Severní Ameriky, kteří mají odborné znalosti v oblasti architektury, krajinářské architektury a urbanismu. Již před prvním zasedáním porota obdržela pozoruhodně podrobné informace o jednotlivých stavbách, na jejichž základě každý porotce sestavil navrhovaný předběžný seznam finalistů. První online zasedání poroty se zaměřilo na výběr užšího seznamu 30 děl.

Další zasedání poroty se již konala v České republice. Během pobytu porota navštívila většinu projektů zařazených do tohoto užšího výběru. Někteří členové poroty využili možnosti vidět některé zásadní příklady staveb české moderní architektury a vynikající výstavu o moderní architektuře v ČR nazvanou Česká architektura od secese k dnešku, která se konala v Jízdárně Pražského hradu.

Na porotu udělala velký dojem kvalita předložených prací, což velmi ztížilo proces výběru. Během posuzování se porota rozhodla zaměřit na konkrétní kritéria, která zahrnovala mimo jiné inovační aspekty stavby, její přínos pro společnost a obor, složitost architektonického úkolu a kvalitu provedení. Po prvním kole výběru bylo vybráno do finále sedm prací. Jednalo se o tyto projekty: rekonstrukce radnice a kulturního centra, sportovní zařízení, budova fakulty, soukromá vila, rekonstrukce hradu, pavilon na výstavišti a revitalizace náměstí. Ačkoli se tyto projekty lišily svým rozsahem a funkcí, u každého z nich bylo konstatováno, že obsahují jedinečnou kombinaci kvalit, které souvisejí s výše uvedenými kritérii. V závěrečném kole se měl vybrat laureát České ceny za architekturu 2021. Snažili jsme se najít stavbu, jejíž kvality splňují dohodnutá kritéria, ale svou komplexností a výrazem by předčila všechny ostatní. Přestože výběr nebyl snadný, bylo poměrně rychle jasné, že hrad Helfštýn vyniká nad všemi ostatními finalisty jedinečnou kombinací inovativního pojetí, citlivého přístupu k návrhu a přínosu pro obor architektonické tvorby a kulturu České republiky.

Porota se také rozhodla udělit zvláštní uznání dvěma velmi odlišným stavbám, spíše drobnějším stavbám, které ale prokázaly mimořádný a jedinečný přínos v určitém kritériu. Výstava *Okamžiky historie* svým pojetím a provedením zanechala v porotě silný dojem srozumitelností sdělení o historii a kultuře města a státu a spojením, které vytváří mezi prostorem výstavy a jejím sdělením. Druhým projektem, který získal zvláštní uznání, byla vyhlídka Špička. Její jemné a složité

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2021

konstrukční řešení v kombinaci s propojením na okolní krajinu na porotu velmi zapůsobilo.

Je důležité zmínit, že celá soutěž i proces hodnocení poroty probíhaly ve stínu Covidu-19. Porota měla pocit, že pandemie nás nabádá nejen k přehodnocení našich životních priorit, ale také toho, jak spotřebováváme a navrhujeme naše životní prostředí. V diskusích poroty se projevilo několik přímých vlivů Covidu, například to, jakou důležitost přikládáme potenciální rozmanitosti využití stavby veřejností a vlivu, který by měla na kvalitu života občanů.

Rádi bychom vyjádřili velké poděkování České komoře architektů za organizaci a realizaci soutěže. Věříme, že výsledky soutěžní přehlídky odráží současnou českou architekturu a její ústřední roli v rámci kultivace společnosti. Domníváme se, že soutěž a špičkové realizace, které podporuje, mají důležitý vliv na architektonickou kulturu České republiky. Jsme přesvědčeni, že šestileté úsilí spojené s organizací této soutěžní přehlídky a propagací kvalitní architektury je přínosné nejen pro obor samotný, ale i pro celou společnost. O to významnější je v současné náročné době, která je zasažena pandemií Covid 19.